

**עין משפט**
**גזר מצוה**

עד א ב מיי פֿיט מהל' מקוואס הלכה יג סגמ עשין רחמ טוש"ע ייד קמג

רל סעיף ב:

עד ג ד מיי פֿיט מהל' שגמ הלכה יג סמג לאזין סה טוש"ע איז סיי שג סעיף כג: עז ה מיי שס טוש"ע שס סעיף כג:

**מוסף רש"י**

פסולות לכהונה. משום ונות יבמות טו. מטרא במערבא סהדא רבה פרת. פרת יורד מא"י לנכל וסנהגשמים יורדין בא"י סהדא רבה הוי פרת נכלל עירדו גשמים כהנא שמה לפי שגדל גשמים כהנא שמה (בכורות נה ובע"ז דרד"ם ט). שאל רבי הנוטפין על יבמות הגשמים שמה ירדו גשמים כהנא ותיש שמה

ירכו מים שנוטפין מעבים למח הכהן שס וזמלס, ללא מוח ללח, משום דהו לוח ספק ויזח, וזכז כתיב מים חיים. ל"א על וזמלס על אותס שגמל נח טעניס לקקען ומח הקרקע זמלו וזמלס למח הכהנ, דאי לא טעפיס, משום וזמלס לא מיספלי, דלמתינן כפקדן לשלון דתמורה (יב). השואבה מוטהרת כהמשכב, דהייט שמשקין מים שאובים למח מקוהה על ידי גזרות (בכורות נה) ח' א': לפי שרבו המים בימות הגשמים מנמשים שגמלו ותיש שמה ירכו טעפינ על וזמלס, ומתא חבורת כהניס אי מה מעיין מטטר בוחלין, חף מקוה מטטר בוחלין, דלמח מעילתס כהנא, דקוי וקיימי דלח טעפלין כהנא, חלף אלא שמוקין למקוהיס ומוח מחילתן, ומח כמסכת מקוואות (פ"ה מ"ה) וזמלס כמעין, לומר וזמלס שנהרות כמעין, שמה על רכו טעפינ שג על חייס שג ובעטו וזמלין וזין מטטרין חל טעמל טעול כן דך זמלס, וכל כהרות געלסן חן גולתין וזמלסן, לפיך עידי להו מקוה כזאכורין לעטול כהנא, יס מפרשים דנעיין מים חיים לזכ, ולא מילתא היא דמתיא כהנא (מגילה פ"ה) כומר פוג מנזבא שגז טעון מים חיים כ"י (נדה טו),

**מוסף תוספות**

א. רש"י. מוס' האש"ס. ב. ברא רב דארמין, אבא דאמר רב הונא נביס המסוללות וכו', מוס' האש"ס. ג. ח"מ איש אבל אשה פריצותא בעלמא. מוס' האש"ס. ד. רב הונא פסולת לכהן הדיוט. טעני"א. ה. דאי לא מאי אפילו, נהי דרונה לא היא פסולת להציג הורא חל שאין בתוליה קיימין. טעני"א. ו. כ"כ שם רש"י ד"ל עצמו פסולות לכהונה משום זנות. טעני"א. ז. [ד]בבי בך קרי לבני ישראל בני מערב. טעני"א. ח. שהם במזרח. טעני"א.

י. לפי שהיה לצד מערב, שיש לה"י. י. לפסחו דתניא הוב והובא ששחטו עליהם מכלל שהיו מטהרים סמוך לפסח. טעני"א. דארמין בובאים אף בז הובא ששחטו עליהן בשביעי שלהן, והא זב בעי מים חיים ובהה אינו יכול לטבול כי רבו הנוטפין. מוס' האש"ס. י. דיכולים לטבול. מוס' האש"ס. יא. סמוך למקור. טעני"א. יב. וגשמים שיוורדים למטה אין דרך לחזור לאחוריהם אלא שיוורדים להולכים אל הים. טעני"א. יג. אבל כל שנפל בסוף עד כדי תנינת טעם דאי אין אומרים ראשון ראשון בטל. טעני"א. יד. שהנהרות מתרבות יותר כשהמטר יורד. מוס' האש"ס. טעני"א. טו. עיקר ריבויין ממקורן הוא. חי טו. וכמו שהקרקע מלחלת כפליים מלמטה בשעה שהגשמים יורדים כמו כן לעיני ריבוי הנהרות מתרבים המים ומתגדלים מלמטה כשהמטר יורד מלמעלה [נדקאמר נמי (הם) דאמר התומא עילאה לתהומא תתאה אבע מימן. מוס' נסויות ט. ונמצא שגלגולס וזמלין רבין על הנוטפין. חי היר"ן. יז. דאצי"ג דרב פליג עליה, רב פסמאל הלכתא כרב באיסורי (בכורות טמ); ועוד דתניא דאמר שמואל נמי ט"ל כרב, ואידך דשמואל נמי פליגי אדיריה, אפי"ה קיי"ל כשמואל. חי היר"ן. יח. כותיה וכו' דקאמר רבנא תנאי. מוס' האש"ס. יט. נמי מכיפיה מוכריכ. מוס' האש"ס. כ. דראש לכל הנהרות הוא פרת שמימינו נפמדי לארבעה ראשים כדארמין (בכורות נה) הוא פרת דמעיקרא. מוס' האש"ס. כא. והילכך ההיא מתניא מטייע ליה לשמואל בין מדר' מאיר בין מדרבנן דרבנן נמי אמרו פרת שמו שמימי פתין ורבין, וכיון דר' מאיר ורבנן מסייעי ליה כותיה נקטינן. חי כב. אף ביים הגשם עצמו. מחלי"י. כאח. טעני"א. כד. והא דקתי סמכותו שלו מיירי במי שנקטעו רגליו ונותן על שוקיו סמיכותו של עזר והולך עליהם. טעני"א. כה. ואי"כ היאך אפשר לפרש דר' יוסי אוסר משום דלאו מנעל הוא. טעני"א. כו. בדרך התגרין. מוס' יומא חמ: ד. ואינו נשען כלל על הקב והיינו סמכותו שלו דקתי (הם) [וחא] יוצאין בהן בשבת לדברי הכל. מוס' יומא חמ: כז. על המקלות ומייתי הקב בדיה. טעני"א. כז. דאפילו ר' יוסי לא אסר אלא הקב דנפיל ומייתי לא בדיה. טעני"א. יו"ת תניא דאדם אחד שנכרזו גדיי שוקיו לצאת במקלות בשבת, ויראה דקא מי שאינו יכול לילך כלל בלא מקלות מחמת חולי שבגופו אבל זקן ההולך בלתי חולי נשען על מקלו מחמת תשועתו כחו לא יצא בו בשבת. ספק האש"ס סימן י"ז. דכורה מחיי מיירי במי שנקטעו שתי רגליו [וכן]. טעני"א. ל. של עץ. מוס' יומא חמ: לב. ללכת עליהן כדפירש רש"י ז"ל. טעני"א. לג. והיינו סמיכותו שלו דקתי (הם) [וחא] סמיכותו שלו טמא פמדי דרדס ויוצאין בהן בשבת ונכנסין בהן לעזרה. מוס' יומא חמ: ין [ואין] על אותו קיטע עצמו. מוס' האש"ס. לד. פרסת. מוס' יומא חמ: לה. כבורת רגל. רשני"א. לו. שלימה אלא מפני חולי שברגלו מהלך על ארכובותיו. מוס' האש"ס. לו. כשהוא מהלך על שוקיו. טעני"א. לז. חד מחגי קבים ומייתי ליה בדיה. טעני"א. לו. ולפיכך נחלקו אביו ורבא דלאביו טהור מכלום לפי שאינו צריך לישען עליו אלא על השמכות, ואע"פ שלפעמים מניח ראש שוקו ע"ג הקרקע עם הקב, דבר מוטע הוא ואינו לו אלא כמקל של זקנים, ורבא אמר דטפי עדיף מנייה כדאי' בגמ'. רשני"א.

## סה:

**פסוּלוֹת לַכְהוֹנָה**. פ"א לכהונה גדולה ללאו כמולה שלמה היא ואש"ג דכהן גדול צימי ט שמואל לא הוה היה מחמיר

ויו"מ משום זונה ופסולות אף לכהן הדיוט וכן משמע בפ' הערל (יבמות ט.)

דקאמר הסם לית הלכתא [לא כדברא ולא] כאצא<sup>א</sup> (עד דקאמר) [וקאמר]

ואפילו לרבי אלעזר דאמר פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשהא זונה כ"א משמע דטעמא<sup>א</sup> משום זונה<sup>א</sup>:

**סהדא רבה פרת**. פ"י הקונטרס פרת מעיד ו<sup>א</sup> שהוא יורד מא"י לנכל וגדל ממני גשמים ולא נהירא ששרי צבל במזרח א"י קא"י וכל הנהרות<sup>א</sup> יורדים ממוזח למערב<sup>א</sup> לכן פרת<sup>א</sup> שהיו מכירים שירדו הגשמים לא"י ע"י שחזר פרת לאחוריו על ידי גדילתו בא"י מתוך הגשמים: **שמא ירבו הנוטפים**. פירוש מי גשמים על מי נהרות שהיו זוחלין והוו להו מקוה ואמרינן דלין מקוה מטטר בוחלין כ"א צאשבורן דמן במסכת מקוואות (פ"ה מ"ה) הזוחלין כמעין והנוטפין כמקוה ומתיא כת"כ יכול מילא מים על כמיס ועשאו מקוה כמחילה יהא טהור תלמוד לומר מעיין מה מעיין צדי שמים אף מקוה צדי שמים אי מה מעיין מטטר אף בוחלין אף מקוה מטטר בוחלין פ"י אף בוחלין וכ"ש צאשבורן תלמוד לומר אף מעיין מעיין מטטר בוחלין דקוי וקיימי יש מפרשים שלא היה רואה

להטבילין כהן משום דהוו להו ספק זבות וזב וזבא טעונים מים חיים ושמה ירצו הנוטפין והוו להו מכונסין ולא נהירא חדא דמ"ט עמיד להו מקוואות והא צעיין מים חיים ועוד (ד"ב כ"ט) צדמוספתא פ"ג דוציסן [מקוה חומר צז מנצוזה ששז טעון מים חיים והוצה אינה טעונה מים חיים וא"י ולשמואל דאמר אין המים מטטרין בוחלין אלא פרת ציומי תשרי זב דעמי מים חיים אף יטבול ציומי ניסן]<sup>א</sup> וי"ל 'צמעין מכוסה'<sup>א</sup> שאין מי גשמים יורדין בתוכו<sup>א</sup> וא"י אמאי חיישינן שמה ירצו הנוטפים לימא קמא קמא בטיל כדאמר בפ"ה דמסכת ע"ז (דף עג.) המערה יין נסך לצור אפילו כל היום כולו כשר דלמרינן קמא קמא בטיל וי"ל דלא מהני טעמא דקמא קמא בטיל כיון שהאיסור שמה מכשיעור וההיא דיין נסך דקאמר קמא קמא בטיל היינו קודם צרבה האיסור עד כדי תנינת טעם כהני"א<sup>א</sup>: **דאמר שמואל נהרא מכיפיה מוכריכ**. פ"י מוקמו ומסלעו סלע מתרגס כיוסא מנביעתו מיתצריך ולא ממני גשמים וא"י והא קא חזינן שמחמת הגשמים הס גדילים<sup>א</sup> וי"ל<sup>א</sup> כדאמר במסכת תענית (דף כה:) שאין לך טפח יורד מלמעלה שאין טפחיים עולים כנגדו מלמטה<sup>א</sup> ואור"י דהילכתא כותיה דשמואל<sup>א</sup> ומייתי ראיא מפרק בתרא דבכורות (דף נה:) דתניא<sup>א</sup> רבי מאיר אומר לא פרת שמו אלא יוצל שמו ולמה נקרא שמו פרת שמימיו פרין ורצין ולאו דוקא נקט פרת דה"י לכל רהרות<sup>א</sup> ופ"ה דנקט פרת משום שהוא גדול מכל נהרות<sup>א</sup> ולפי שהוא מא"י וקאמר הסם מסייע ליה לשמואל דאמר נהרא מכיפיה מיתצריך<sup>א</sup> ועל זה אנו סומכין לטבול בנהרות<sup>א</sup> אפילו אם גדלו מאד:

**הקיטע יוצא בקב ש"ז**. פ"ה קיטע שנקטעה רגלו<sup>א</sup> עושה כמין דפוס רגל וחוקק בו מעט לשום ראש שוקו בתוכו ואינו

[ס"א והוא] נסמך עליו ומש"ה יואל כקצ שלו דמעגל ידיה הוא ור' יוסי אוסר דלאו כהטיט הוא ואינו מנעל והו"י משוי והקשה רצינו תס

במסכת יומא (דף עח:) ושם משמע דלכ"ע מנעל הוא ואסור לנעול זו ציוה"כ ולענין שבת כהא הוא דפליגי דרבי יוסי גזר דילמא מיפסיק ואחי לאחיו ורבי מאיר לא גזר<sup>א</sup> וי"ל דה"ג פליגי דשמואל דר' יוסי דכיון דלא היו של עור לא מיהדק ואיכא למיחש דילמא מיפסיק ואחי לאחיו אף קשה מהא דאמר בגמרא חללה כנסל<sup>א</sup> כר' חילמא כשהו שמואל ר"מ הוא משמע דלר' יוסי חילמא פסולה לאחאי כיון דמנעל הוא וי"ל דהאי נמי כהא תליא דכיון דלענין שבת גזר דילמא מיפסיק אינו ראוי להלך בו ודמי לקטן שחלץ במנעל גדול דחילמא פסולה כדאיכא בפ' מנאות חליצה (יבמות קג):

משום דנעלו כתיב נעלו הראוי לו וא"י היכי גזרי דילמא נפיל ואחי לאחיו הלל אין לו אלא רגל אחד ואי נפיל לא יוז ממקומו ואומר ר"י דמיירי שנושא צידו מקל<sup>א</sup> ועיקר הליכתו היא כסמיכת המקל<sup>א</sup> והשתא אי נמי מיפסיק יוכל להלך<sup>א</sup> מכאן יש להחיר למי שכוולו גדיי שוקיו ללכת במקלו כשבת<sup>א</sup> והרב פור"ם פ"י דקטע"י יש לו סמך<sup>א</sup> שקושר כרעו<sup>א</sup> ומגיע לארץ<sup>א</sup> והשוק כפופה לאחוריה ונראה השוק במקום<sup>א</sup> הרגל עושה לו קצ<sup>א</sup> (ה) להראות כמו שיש לו רגל<sup>א</sup> וזהא פליגי ר' יוסי סבר כיון שאינו נסמך עליו אלא תלי באויר חיישינן דילמא<sup>א</sup> נפיל<sup>א</sup> ור"מ לא חייש ולפי זה אין ראיה להחיר לקיטע לנאת במקלו אמנם יש להחיר מסיפא דמתניתין דאינו אוסר אלא סמוכות שלו לפי ששוקיו תלויין בצדי ודילמא נפיל ואחי לאחיו (ואל הכהא) והספסלים שידו אינו אוסר ואינהו הוו דומיא דמקל וק"ל לפי זה אמאי מטמא ליה רצא משום שחרס כיון שאינו נסמך עליו ושמא כשהוא יושב פעמים אינו נסמך עליו ולכן עושה לו בית קבול כמתין שלא יוחך בקשר העץ שהוא יושב<sup>א</sup> ט:

## במה אשה פרק ששי שבת

**פסולוס לכהונה**. לכהן גדול ללא הויא כמולה שלמה. דאש"ג דכהן גדול ציומיה לא הוה האולי ודרך זנות חשיב ליה לאו אורח ארעא: **דלא לילנן גופא נוכרהא**. ויחאוו לשכב עם איש: **מטרא במערבא**. בארץ ישראל: **סהדא רבה פרת**. פרת מעיד דכרז שהוא יורד מארץ ישראל

לנכל וגדל ממני הגשמים ויועיין צני צבל שירדו גשמים כהני ארץ ישראל ושמיים על אחיהס. ואבזה דשמואל נמי כרצ כצירא ליה דאמר פרת גדל ומימיו מתצרכין ע"י גשמים: **ופצר שמא ירצו נוטפים**. היינו גשמים על הזוחלין הנובעין ומנן במסכת מקוואות (פ"ה מ"ה) הזוחלין כמעין והנוטפין כמקוה ושנינו בת"כ<sup>א</sup> אף מעיין וצור מקוה מיס<sup>א</sup> יכול מילא על כתפו ועשה מקוה כמחילה יהא טהור ת"ל מעיין מה מעיין צדי שמים אף מקוה צדי שמים אי מה מעיין מטטר בוחלין אף מקוה מטטר בוחלין תלמוד לומר אף מעיין המעיין מטטר בוחלין ומקוה מטטר צאשבורן ומהו אשבורן דקוי וקיימי לאפוקי שאס הטביל צו כלים דרך זמילתו כשהן נמשכין ויורדים למקוה לא עלמה להס טבילה דצור ומקוה כתיב דקוי וקיימי אצל נועצין מטטרין כמו שאין וזמלין ומושכין מנצוה לנמוך דהך כל הנהרות. הלכך ציומי ניסן שהנהרות גדילים ממני הגשמים של ימי החורף ומהפשרת השלגים חייש שמא ירצו הנוטפין על

הזוחלין שנימוספו כנהר ו<sup>א</sup> מן הגשמים על הזוחלים החיים ונעטלו הזוחלין החיים צנוטפים ואין מורת מעיין עליהן לטהר בוחלין אלא צאשבורן ועידי להו מקוואות דקוי וקיימי. ואני צבלתי מרצינו הלוי משום דספק יצות יניחו וזהו טעונה מים חיים ואי אפשר להעמיד שמועתו משום דלמרינן<sup>א</sup> חומר צז מנצוזה ששז טעון מים חיים וזהא אינה טעונה מים חיים וחזרתי וצדקתי לפרשה וכן נראה צעניי כמו ספירשטי. ורובא דעלמא מפרשים נוטפין כשאזנין ולא מילתא היא דמן הנוטפין כמקוה: **דהוו להו שאזנין ל"ג: מכיפיה מיצרך**. משפטו ומתקורו ומסלעו. סלע מתרגמינן כיפה<sup>א</sup>. מכיפיה מיצרך ולא ממני הגשמים: **ופליגא ידיה אדידיה**. דשמואל אשמואל: **אין המים מטטרין בוחלין**. אין מטטרין אדם וכלים הטובלין כהן דרך זמילה וארץ המוכיח למקוה ולטבול במקוה: **אלא פרס ציומי ספרי**. שחללו הגשמים רצין הזוחלין עליהם יש מורת מעיין על נהרות המושכין אלאא כצירא ליה שגדילין ממני הגשמים. ואני שמעתי בצכורות מטטרין בוחלין שהנוטפין שבתוכן מטטרין צריצוי הזוחלין ויתצטלו הנוטפין כהן להיות זב וזה טובלין כהן כשציל הזוחלין: **והא אמרם רישא פורפא**. וההיא ודאי לכתחלה קאמר כשבת דאי מנעוד יוס ולאשמועינן דיואנא צו כשבת הא תנא רישא מדיות פרופות: **סיפא**. דקתי לא תפרוך: **אסאן למטעז**. דלאו צר טלטול הוא אצל אבן שהקנה לךך ראוי לטלטול: **להואי אננא הקטן**. לאוכלו: **סביעי למאן דאמר**. פלוגמא צבל כתיב הקדש [נקמן דף קג]. לנכס כל מה שיכול לנצוב דברי רבי מאיר ואפילו עשרה חלוקים זה על זה רבי יוסי אומר שמונה עשרה כלים כדרך שהוא לוצש כחול: **דרך הוואה צדק**. כגון מוכרי כסות מוציאין אותו דרך מלבוש: **בתנאי' הקיטע**. שנקטעה רגלו<sup>א</sup>: **יואל כקצ שלו**. דמעגל ידיה הוא: **ור'**

אחי לאחיו ורבי מאיר לא גזר<sup>א</sup> וי"ל דה"ג פליגי דשמואל דר' יוסי דכיון דלא היו של עור לא מיהדק ואיכא למיחש דילמא מיפסיק ואחי לאחיו אף קשה מהא דאמר בגמרא חללה כנסל<sup>א</sup> כר' חילמא כשהו שמואל ר"מ הוא משמע דלר' יוסי חילמא פסולה לאחאי כיון דמנעל הוא וי"ל דהאי נמי כהא תליא דכיון דלענין שבת גזר דילמא מיפסיק אינו ראוי להלך בו ודמי לקטן שחלץ במנעל גדול דחילמא פסולה כדאיכא בפ' מנאות חליצה (יבמות קג): משום דנעלו כתיב נעלו הראוי לו וא"י היכי גזרי דילמא נפיל ואחי לאחיו הלל אין לו אלא רגל אחד ואי נפיל לא יוז ממקומו ואומר ר"י דמיירי שנושא צידו מקל<sup>א</sup> ועיקר הליכתו היא כסמיכת המקל<sup>א</sup> והשתא אי נמי מיפסיק יוכל להלך<sup>א</sup> מכאן יש להחיר למי שכוולו גדיי שוקיו ללכת במקלו כשבת<sup>א</sup> והרב פור"ם פ"י דקטע"י יש לו סמך<sup>א</sup> שקושר כרעו<sup>א</sup> ומגיע לארץ<sup>א</sup> והשוק כפופה לאחוריה ונראה השוק במקום<sup>א</sup> הרגל עושה לו קצ<sup>א</sup> (ה) להראות כמו שיש לו רגל<sup>א</sup> וזהא פליגי ר' יוסי סבר כיון שאינו נסמך עליו אלא תלי באויר חיישינן דילמא<sup>א</sup> נפיל<sup>א</sup> ור"מ לא חייש ולפי זה אין ראיה להחיר לקיטע לנאת במקלו אמנם יש להחיר מסיפא דמתניתין דאינו אוסר אלא סמוכות שלו לפי ששוקיו תלויין בצדי ודילמא נפיל ואחי לאחיו (ואל הכהא) והספסלים שידו אינו אוסר ואינהו הוו דומיא דמקל וק"ל לפי זה אמאי מטמא ליה רצא משום שחרס כיון שאינו נסמך עליו ולכן עושה לו בית קבול כמתין שלא יוחך בקשר העץ שהוא יושב<sup>א</sup> ט:

**סנדל**

פליגא על אבזה דשמואל ועל רב. ועוד דברי שמואל שותרין זה את זה, כבאן אמר כי מימי המטר אינם מלמאים הנחר אלא מכיפה מיכרך. ועוד אמר אין המים מטטרין בוחלין אלא פרת ביומי תשרי בלבד, מכלל דבשאר החודשים וזולתי תשרי כנוטפין הם, דגשמים רבו עליהן. ומפני ג' ניאי: ומפני מהן ביומי תשרי, היה מסתיין לבנותיו במפצי, מפני בני אדם שעל הנחר. ותובלות בפרת כי דברי הכל בתשרי וזוחלין הן, ולמה במפצי, דלית להו טהרה במקוה. ופורת על האבן ועל האגוז ועל המטבע מע"ש. פי' תונת אבן או אגוז או מטבע בקצה הסדין כמין קרס בלילותא שני יעשת הסדין מעליה כדי שתהא מתעטפת באותו סדין ונותנת זה שעשאתו כמין קרס. נשים מדיות מנהגן לצאת בעינין הזה פרופות, ובלבד שלא תפרוץ בתחילה כשבת על המטבע. והנשים הערביות מנהגן לצאת רעולות. ופי' רעולת כירושלמי בליצריאה והן כמו כסויי פנים, כדכתיב [ישעיה ג] השרות והרעלות. ור"א ווג. ללמדך שבמקומות הללו כן היה מנהגם ומותר להם וכל אדם מותר בכך אלא שדבריו תכנים בהווה. בעי אבוי אשה מהו שתעריס ותפרוך באגוז להוציא לבעה

**מסורת הש"ס**

א) מדרס מ. כצורות נה: ע"ש, ג) למא דפסק הכ"י סימן של"ד והר"ן דהסמ מיירי לחזר המעורבת קשה לפרש דך סובא. ואין עיין כלל לךך דהסא ואפלג"ד כדמות הסובא למא דפליגי כהוספתא פי"ד תעלין מפני העליקה כ' וזמין ואח"כ יולי כ' ואין מערימין כק ר"א מערימין. מהרב ה' ר' צעמין קארעגאל ז"ל, א) יומא עח: [יבמות קג: י] ד) נשמתי פרסה ט', ב) ויקרא יא', א) כהוספתא מגילה פ"א ווספתא דוכיס פ"ג, א) [במדבר כ, ח] ופי' רש"י בריטס מח: ד"ה קטעין, ט) ז"ל אבזה דשמואל,

**הנהרות הב"ח**

א) גב' מינעי למ"ד מעימין בדליקה מינעי למ"ד אף מעימין בדליקה מינעי: ב) רש"י וסבר שמה וכו' שנימוספו כנהר מי הגשמים: ד"ה תרופות ד"ה סהדא וכו' מעיד בדבר שאו: ה) תוס' ד"ה הקיטע וכו' טעם לן קב כמין כנדל להלכות ממו שיש:

**רב נסים גאון**

קסבר שמא ירבו הנוטפין על הזוחלין. עיקר דילה כהרות כהנים אי מה מעיין מטטר בוחלין אף מקוה מטטר בוחלין, תלמוד לומר אף, המינין מטטר מטטר בוחלין ומתקוה מטטר באשבורן. ובמסכת מקוואות [פ"ה מ"ה] הזוחלין כמעין והנוטפין כמקוה. העיד רבי צדוק על הזוחלין שרבו על הנוטפין שהן כשרים. ויחשיבנה בפרק ד' עדירות הנוטפין שרבו על הזוחלין אינן כשרים. ותיבעי למאן דאמר (מדליקין) [מערימין] בדליקה מינעי למאן דאמר אין מערימין. עיקר דיליה בפרק כל כתיב הקדוש [דף קג] דתני לובש כלי שהוא יכול ללבוש ויעוט כל מה שהוא יכול להתעטף. רבי יוסי אומר י"ח כלי, מכלל דתנא קמא כ"ב מותר ללבוש ולהצייל אפילו יותר מ"ח כלי, ואף על פי שהוא מערים בכך.

**רבינו חננאל**

סבר דלא לילפן גופא נוכרה. ואמר רב הונא גשמי המסוללות זו בזה פסולות לכהונה. והוא עבדי לבגדיה מקוה (ביום) [כיומא] ניסן, ולא היה מניחין לטבול בפרת, מפני שרוב מי פרת בניסן מי מטר הן, כרב דאמר מטרא במערבא, שהיא רבה פרת. כלומר כיון שתראה כי רבו מי פרת, עדות היא שהושגשה ארץ המערב. וסבר אבזה דשמואל שמא ירבו נוטפין שהן מי גשמים הנוטפין מן הגנות [נ"א: שמואל ירבו מי גשמים שהן נוטפין מן הגנות] ונעשו שאבוקי על מפתח שהן זוחלין, כדתיי במקוואות בפרק ה' הזוחלין כמעין והנוטפין כמקוה, והעיד ר' צדוק על הזוחלין שרבו על הנוטפין [ומעשרירן]. ושאמר שמואל נהרא מכיפה מתצרך, כלומר הנהר הגדול מן הסלע שירא ממנו, משם ברכת מליאתו, ולא מה המטר,

פליגא על אבזה דשמואל ועל רב. ועוד דברי שמואל שותרין זה את זה, כבאן אמר כי מימי המטר אינם מלמאים הנחר אלא מכיפה מיכרך. ועוד אמר אין המים מטטרין בוחלין אלא פרת ביומי תשרי בלבד, מכלל דבשאר החודשים וזולתי תשרי כנוטפין הם, דגשמים רבו עליהן. ומפני ג' ניאי: ומפני מהן ביומי תשרי, היה מסתיין לבנותיו במפצי, מפני בני אדם שעל הנחר. ותובלות בפרת כי דברי הכל בתשרי וזוחלין הן, ולמה במפצי, דלית להו טהרה במקוה. ופורת על האבן ועל האגוז ועל המטבע מע"ש. פי' תונת אבן או אגוז או מטבע בקצה הסדין כמין קרס בלילותא שני יעשת הסדין מעליה כדי שתהא מתעטפת באותו סדין ונותנת זה שעשאתו כמין קרס. נשים מדיות מנהגן לצאת בעינין הזה פרופות, ובלבד שלא תפרוץ בתחילה כשבת על המטבע. והנשים הערביות מנהגן לצאת רעולות. ופי' רעולת כירושלמי בליצריאה והן כמו כסויי פנים, כדכתיב [ישעיה ג] השרות והרעלות. ור"א ווג. ללמדך שבמקומות הללו כן היה מנהגם ומותר להם וכל אדם מותר בכך אלא שדבריו תכנים בהווה. בעי אבוי אשה מהו שתעריס ותפרוך באגוז להוציא לבעה

מי' מאיר בין מדרבנן דרבנן נמי אמרו פרת שמו שמימי פתין ורבין, וכיון דר' מאיר ורבנן מסייעי ליה כותיה נקטינן. חי כב. בדרך התגרין. מוס' יומא חמ: ד. ואינו נשען כלל על הקב והיינו סמכותו שלו דקתי (הם) [וחא] יוצאין בהן בשבת לדברי הכל. מוס' יומא חמ: כז. על המקלות ומייתי הקב בדיה. טעני"א. כז. דאפילו ר' יוסי לא אסר אלא הקב דנפיל ומייתי לא בדיה. טעני"א. יו"ת תניא דאדם אחד שנכרזו גדיי שוקיו לצאת במקלות בשבת, ויראה דקא מי שאינו יכול לילך כלל בלא מקלות מחמת חולי שבגופו אבל זקן ההולך בלתי חולי נשען על מקלו מחמת תשועתו כחו לא יצא בו בשבת. ספק האש"ס סימן י"ז. דכורה מחיי מיירי במי שנקטעו שתי רגליו [וכן]. טעני"א. ל. של עץ. מוס' יומא חמ: לב. ללכת עליהן כדפירש רש"י ז"ל. טעני"א. לג. והיינו סמיכותו שלו דקתי (הם) [וחא] סמיכותו שלו טמא פמדי דרדס ויוצאין בהן בשבת ונכנסין בהן לעזרה. מוס' יומא חמ: ין [ואין] על אותו קיטע עצמו. מוס' האש"ס. לד. פרסת. מוס' יומא חמ: לה. כבורת רגל. רשני"א. לו. שלימה אלא מפני חולי שברגלו מהלך על ארכובותיו. מוס' האש"ס. לו. כשהוא מהלך על שוקיו. טעני"א. לז. חד מחגי קבים ומייתי ליה בדיה. טעני"א. לו. ולפיכך נחלקו אביו ורבא דלאביו טהור מכלום לפי שאינו צריך לישען עליו אלא על השמכות, ואע"פ שלפעמים מניח ראש שוקו ע"ג הקרקע עם הקב, דבר מוטע הוא ואינו לו אלא כמקל של זקנים, ורבא אמר דטפי עדיף מנייה כדאי' בגמ'. רשני"א.